

Publik projektbeskrivning

Energi- och klimatomställning för livskraftiga städer

Projekttitel: **Smart och klimatneutralt Lund 2030**

Ansökan skickas till Energimyndigheten via e-kanalen. Programstyrelsen och programledningen för Viable Cities kommer att ta del av projektbeskrivningen. Om projektet beviljas kommer även projektbeskrivningen att finnas tillgänglig på Viable Cities webbplats. Projektbeskrivningen ska kunna spridas och publiceras fritt och bör således inte innehålla konfidentiella eller på annat sätt känsliga uppgifter.

Projektfakta

Sökande organisation: Lunds kommun

Startdatum: 2019-09-01

Projektledare: Tommy Bengtsson (uppstartsfas)

Slutdatum: 2021-08-31

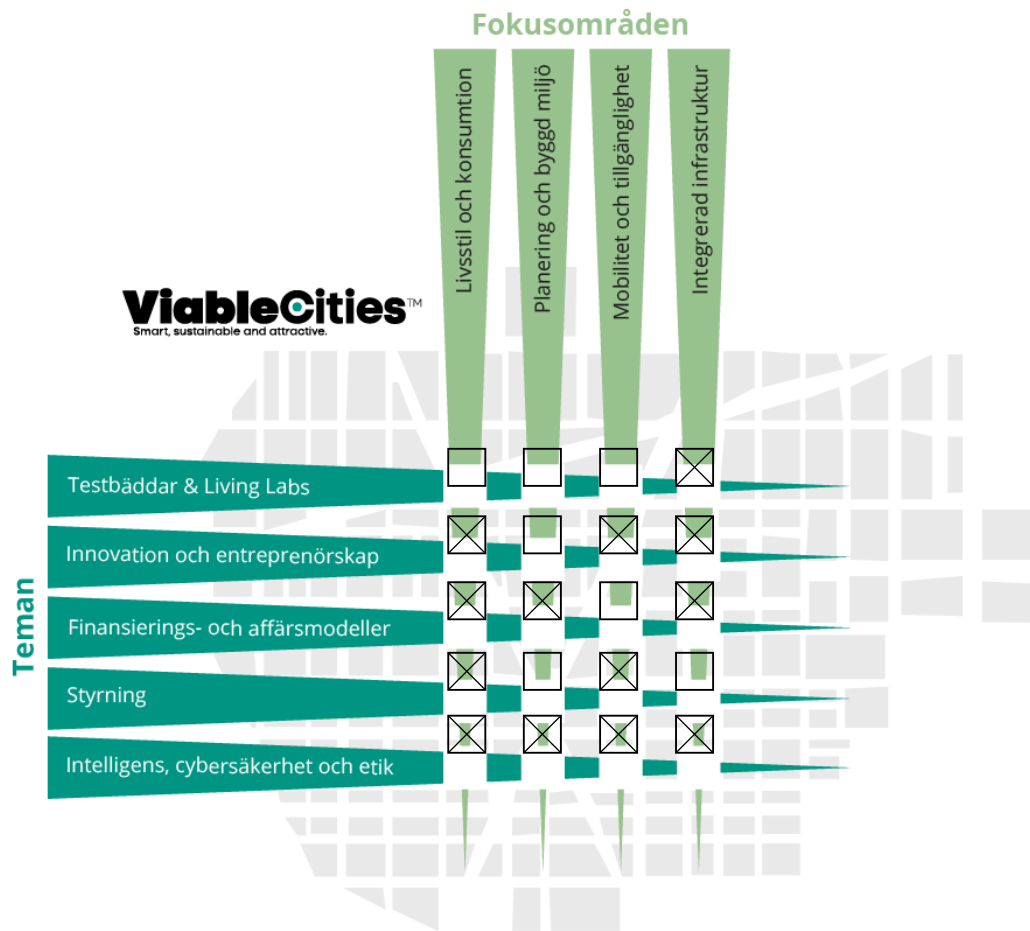
Total projektbudget (SEK): 10.260.796

Varav sökt bidrag (SEK): 4.999.880

Projekttyp, välj en av följande:

- Förstudie
- Forskningsprojekt
- Innovationsprojekt
- Demonstrationsprojekt

Projektets tema- och fokusområden: Markera skärningspunkterna mellan utvalda fokusområden och temaområden i Viable Cities matris nedan med ett X (minst två fokusområden krävs).

Nyckelord: Ange 5–7 ord som man förväntas använda när man söker efter projektet.

Innovation, Service design, Klimat, Energi, Lund, digitalisering, youth climathon

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

Projektsammanfattning

Max 1000 tecken – med fördel samma som i ansökningsformuläret till Energimyndigheten. Adressera särskilt nedan:

- *Beskriv hur projektet möter energi- och klimatutmaningar i städer.*
- *Beskriv hur projektet nyttjar digitalisering och medborgarengagemang för att påskynda omställningen till ett resurseffektivt och fossilfritt samhälle.*

I Smart och klimatneutralt Lund 2030 kommer ett innovationsteam att bildas som består av designbolag, forskningsinstitutioner och ett tvärsektoriellt team centralt placerade i kommunen. Detta team ska tillsammans med en innovationskartläggare leverera en färdplan för hur Lund kan bli klimatneutralt till 2030:

- Ett utvecklat arbetssätt för innovationsteamet som baseras på service design och open innovation
- En kartläggning av problemområden där forskning och nya innovationer behövs för att komma vidare i energi- och klimatomställningen
- Ett koncept (inkl. affärsplan, teknik och styrmedel) för ett hållbart och robust energisystem som möjliggör framtida lösningar som elektriska bilar och elvägar samt uppvärmning.
- Allt sammanfattas i en handlingsplan som inkl. ovanstående samt minst fem designade koncept levererade av innovationsteamet genom service design processen. Fem koncept med stor potential att bidra till klimatneutralitet till 2030 och som bygger på medborgares behov och med digitalisering som en möjliggörare.

Motivering, mål och resultatnytta

Motivering:

- *Beskriv hur projektet är gränsöverskridande genom att hänvisa till Viable Cities tema och fokusområden.*
- *Beskriv hur projektet utgår från medborgarnas intressen och behov samt skapar nytta för denna aktörsgrupp*
- *Beskriv om och hur projektet möjliggör skalbarhet, replikerbarhet och (om relevant) interoperabilitet*

Med hjälp av digitalisering som möjliggörare och medborgare som drivkraft samlar kommunen ett innovationsteam bestående av företag, forskare och ett tvärsektoriellt team av specialister inom kommunen. Kommunens tvärsektoriella arbetsgrupp är en nyckelfaktor som skiljer projektet från andra liknande satsningar och som säkerställer en bred förankring, kompetens, hållbara resultat och representation för Viable cities samtliga fokusområden. Med medborgare som drivkraft menar vi att nya digitala lösningar och innovativa metoder måste utgå ifrån medborgares behov och livsvillkor. Det är enbart genom att göra det lätt för medborgarna att göra rätt som vi kommer att uppnå den klimatneutrala staden.

För att uppnå syftet kommer arbetet att fördelas i tre arbetspaket varav den första kallas Innovationsprocessen. I processen arbetar innovationsteamet tillsammans

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

med brett inbjudna samarbetspartners (företag, forskning och ideell) enligt service design metodiken och principerna för open innovation. Detta innebär att behov möts med olika perspektiv och ett öppet förhållningssätt för att identifiera och vidareutveckla nya lösningar. Detta är ett arbetssätt som lämpar sig väl för utveckling av digitala lösningar och medborgares deltagande och som även kan handla om utveckling av ny policy, tjänster, fysiska åtgärder, testlabb och styrsystem. Designföretagen som deltar i innovationsteamet har stor erfarenhet av att driva service design processer med människors behov i centrum. Vår ambition är att digitalisering ska leda till att göra det enklare för medborgarna att göra rätt för klimatet. Därav valet att forma ett innovationsteam med designbolag och ett stort fokus på design thinking. Parallellt med innovationsprocessen genomför innovationsteamet även Youth Climathons med ungdomar i Lund. Deras idéer blir inspel i innovationsprocessen och representanter för ungdomar kan även komma att delta i innovationsprocessen.

I det andra arbetspaketet kartläggs stadens behov av innovation och forskning för att påskynda stadens klimatomställning. Det är ett horisontellt arbetspaket där kartläggare tar hjälp av kommunens nätverk av forskare, företag och kommunens klimatpolitiska råd för att undersöka vilka behov och problem som finns där det krävs nya innovationer för att ta sig vidare i klimatomställningen. Det kan handla om policyförändringar, teknikutveckling eller förändrade arbetssätt. Det kan även handla om implementering av redan befintliga innovationer – eller överföring mellan kommunens förvaltningar. Replikerbarhet och relevans för kommuner överlag är en viktig faktor för kartläggaren att ta hänsyn till. Utifrån vårt samarbete inom Klimatkommunerna vet vi dock idag att många behov delas mellan kommunerna.

Projektet kommer även att satsa på en case study kring framtidens hållbara energisystem. En nyckel för många av de lösningar som krävs för att uppnå den klimatneutrala staden. Delprojektets mål är att ha genererat ökad kunskap om hur framtidens urbana energisystem kan bli mer resurseffektivt, robust och bidra till mindre klimatgasutsläpp. Delprojektet kommer specifikt att studera och analysera hur olika verksamheter inom en stadsdel kan optimeras för att uppnå ovan angivna mål.

Sammantaget kommer projektets resultat; arbetssättet i innovationsteamet, de nya koncepten och lösningarna i handlingsplanen och innovationskartläggningen vara beskrivna i slutrapporten och direkt replikerbara för andra städer. Med den bredd i innovationsteamet och i delprojektets specifika arbetsgrupp bedömer vi spridningspotentialen som mycket stor.

Mål:

Ange mål som förväntas uppnås i projektet under projektperioden.

Projektet förväntas uppnå följande mål:

1. Kartläggning av framtida utmaningar och identifiera innovationsbehov baserat på existerande projekt och insatser samt utmaningar som framkommer i projektets innovationsprocess.

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

2. Skapat ett innovationsteam i triple helix format samt utvecklat ett arbetssätt för innovations- och utvecklingsarbete med hjälp av en tvärsektoriell gruppering inom kommunens organisation samt med företag, forskning och civilsamhälle.
3. Tagit fram en handlingsplan med koncept som signifikant kan bidra till klimatneutralitet. Dessa ska vara baserade på existerande projekt och insatser som kan skalas upp men även på nya som har framkommit i innovationsprocessen och kartläggningen. De nya koncepten, som har utvecklats i innovationsprocessen ska ha visualiserats och designats tydligt nog för att vara underlag till insatser i kommunen, utvecklingsprojekt och investeringar.
4. Delprojektets mål är att ha genererat ökad kunskap om hur framtidens urbana energisystem kan bli mer resurseffektivt, robust och bidra till mindre klimatgasutsläpp. Delprojektet kommer specifikt att studera och analysera hur olika verksamheter inom en stadsdel kan optimeras för att uppnå ovan angivna mål.

Resultatnytta/Effekter:

Beskriv hur och när resultaten kommer att tillämpas samt den förväntade effekten av detta.

Genom projektet Smart och klimatneutralt Lund 2030 gör Lunds kommun gemensam en satsning, tillsammans med gamla och nya samverkanspartners, för att fortsatt vara en ledande klimatkommun. Innovationsteamet består vid slutet av det här projektet inte bara av den ursprungliga projektgruppen. Innovationsteamet ska ha förstärkts av företag, forskare och ideella organisationer som har deltagit i innovationsprocessen. Det ska vara en grupp av aktörer som är överens om och har en vilja att samarbeta kring handlingsplanens designade koncept och förslag på åtgärder. I handlingsplanen beskrivs både forsknings- och innovationsbehov samt designade koncept och nya lösningar som innovationsteamet ska arbeta vidare med fram till 2030. Det kan vara nya realiserbara och replikerbara digitala tjänster och teknik samt beskrivna innovationsbehov kring policy och regelförändringar som alla kan bidra väsentligt till klimatneutralt Lund 2030. Handlingsplanen innehåller även ansvars och rollfördelning där kommunen har ett huvudansvar men med ett ömsesidigt engagemang från övriga parter i innovationsteamet. Sammantaget kommer Lunds innovationsteam efter projektet att ha en handlingsplan med realiserbara koncept som signifikant kan bidra till energi- och klimatomställningen som behövs för att uppnå klimatneutralitet.

För Lunds kommun blir ett viktigt projektresultat även en utvecklad innovationsprocess byggd på samverkan. Detta arbetssätt kan potentiellt appliceras på andra samhällsutmaningar t.ex. en åldrande befolkning, hushållning av vatten, klimatförändringar m.m. Framförallt blir handlingsplanen viktig för Lunds kommun som ett inspel till nästa Program för ekologisk hållbarhet, Lundaeko III. Därför är det viktigt att projektet under hela dess fortgång förankrar och involvera kommunens Miljö- och hälsoutskott som referensgrupp.

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM

Sist men absolut inte minst är medborgare och företag en viktig målgrupp som får ta del av resultaten av framtida investeringar och produkter för att leva ett aktivt och hållbart liv i Lund.

Aktörskonstellation

Aktörer – lista de organisationer som deltar i projektet.

Lunds kommun, Idean, ustwo, Lunds universitet (Urban arena), K2 nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafiken, IVL Svenska miljöinstitutet, Naturskyddsföreningen.

Delprojektet: IVL Svenska Miljöinstitutet, Sensative AB, Ecopilot, Krafringen AB, Siemens AB, Lund Space AB, Sydö AB, Midrock AB, Veidekke Bostad AB, ElectriCITY Innovation Ek.

Med stöd från:

FORMAS

STRATEGISKA
INNOVATIONS-
PROGRAM